

2010 – Rok Fryderyka Chopina

Szlak Chopina w Polsce

Fryderyk Chopin wychował się w Warszawie; tu zawarł najważniejsze przyjaźnie na całe życie, odebrał kompletną edukację muzyczną. Opuszczał miasto, będąc w pełni ukształtowanym człowiekiem i artystą, mającym już w swoim dorobku kompozytorskim dwa wielkie koncerty fortepianowe. Historia zmusiła go do pozostania na zawsze w Paryżu, ale nigdy nie przestał tęsknić do kraju młodości. W ostatniej woli prosił o przewiezienie jego serca do Warszawy; spoczywa ono w warszawskim kościele św. Krzyża sąsiadującym z dawnymi apartamentami rodziny Chopinów.

W Warszawie **1 marca, czyli w dzień urodzin kompozytora, nastąpi otwarcie Muzeum Chopina**, które zaprojektowane zostało jako niezwykła opowieść o człowieku i kompozytorze. Przy ulicy Tamka, mniej więcej 500 metrów od Nowego Świata, w barokowym pałacu z ogromnymi podziemiami mieścić się będzie największa na świecie kolekcja chopinianów, licząca około 7 000 obiektów. Wzruszenia, jakie daje kontakt z oryginalnymi pamiątkami, nie da się niczym zastąpić. Kosmyk włosów kompozytora obcięty tuż po śmierci przez jego siostrę. Sztambuch ze słynnym portretem kompozytora należący do jego przyjaciółki, pięknej Elizy Radziwiłłówny bohaterki jednego z najsłynniejszych niemieckich XIX-wiecznych romansów: kochał się w niej z wzajemnością przyszły cesarz Niemiec Wilhelm I. Kalendarzyki Chopina z rozkładem jazdy kolei, notatkami o oddanych do pralni ubraniach i kosmykiem włosów George Sand. Ostatni fortepian, z paryskiego mieszkania przy placu Vendôme. To tylko niektóre z 430 wystawionych eksponatów. Będą one tworzyć wyspy tematyczne wzbogacone oprawą muzyczną, odpowiednim światłem, słuchowiskiem, co pozwoli zwiedzającym zanurzyć się w niezwykłą atmosferę czasów Chopina. Goście będą mogli wybrać jeden z trzech poziomów zaawansowania treści wystawy, czwarty przygotowano dla dzieci, a wszystko to w kilku wersjach językowych. Muzeum Chopina będzie najnowocześniejszym tego typu obiektem w Europie. Pod głównym dziedzińcem Muzeum powstają nowe podziemne pomieszczenia: centrum informacji dla turystów, sklep, a obok magazyny Muzeum i Biblioteki mieszczącej się w Centrum Chopinowskim – nowoczesnym budynku z biblioteką, płytoteką, salą konferencyjną, klubo-kawiarnią oraz instytucjami chopinowskimi, takimi jak Narodowy Instytut Fryderyka Chopina (NIFC). **Centrum zostanie otwarte dla publiczności 22 lutego 2010 roku.**

Zmieni się także otoczenie Muzeum: Urząd Miasta dokonuje renowacji budynków, chodników, kładki dla pieszych, placów wzdłuż ulicy Tamka, a także dwóch kościołów przy Krakowskim Przedmieściu: św. Krzyża i Wizytek, gdzie młody Fryderyk był organistą.

Trzeba pamiętać, że wiele zabytków związanych z kompozytorem uległo zniszczeniu w czasie I i II wojny lub zaniedbaniu w ciągu ostatnich dziesięcioleci. Inwestycje poczynione w związku z Rokiem Chopina pozwalają na przywrócenie im dawnej świetności.

Niedaleko Warszawy znajduje się Żelazowa Wola – miejsce urodzenia kompozytora, dotychczas mały dworek w starym parku. Rewitalizacja Żelazowej Woli – przekształcenie jej

w ośrodek kultury i edukacji – pozwoli wykorzystać tę przestrzeń przez cały rok i zmieni formułę pobytu turystów: z półgodzinnego oglądania dworku i parku na całodzienną wyprawę śladami Chopina. Odnowienie Żelazowej Woli to duże przedsięwzięcie – samo nawodnienie parku to 120 km położonych rur! Postawiono dwa lekkie, przeszklone budynki, których drewniana oprawa komponuje się z parkiem: jeden z nich mieści kasy, kawiarnię, sklep i salę multimedialną, gdzie zaczyna się zwiedzanie, drugi zaś – restaurację i salę wielofunkcyjną przeznaczoną do organizacji koncertów, konferencji i pokazów filmów. Zaplecze gospodarcze przeniesiono na specjalnie dokupioną działkę przylegającą do parku. Odległy od Żelazowej Woli o 10 km kościół w Brochowie, w którym Chopin został ochrzczony, to unikalny w skali europejskiej zabytek architektury obronno-sakralnej. Wnętrzem przywrócono wygląd z czasów Chopina i poprawiono akustykę, dzięki czemu mogą się tu odbywać koncerty. **Otwarcie obu obiektów nastąpi 23 kwietnia**, w dniu chrztu kompozytora i rozpocznie się uroczystą mszą artystyczną w Brochowie.

Chopin całe życie dużo podróżował po Polsce, opisy tych podróży zawarł w znakomitych literacko listach pisanych do rodziny i przyjaciół. Właśnie wtedy zetknął się z polską muzyką ludową. W jego utworach splatają się echa polskiej kultury muzycznej: dworskiej – polonezy, ludowej – mazurki, ale także europejskich salonów – walce.

Wiele z miejsc, które odwiedził Chopin, to obecnie ośrodki kultury: Antonin, Szafarnia, Waplewo na Pomorzu czy restaurowane właśnie Sanniki na Mazowszu. Odrestaurowano również wysiłkiem tamtejszej gminy dworek w Rościszewie niedaleko Płocka i oddano do użytku salę koncertową.

Śladami Chopina prowadzą turystów po polsku i po angielsku przewodniki wydane w ostatnich miesiącach, m.in. przez Wydawnictwo Pascal oraz przez NIFC.

Program artystyczny – najwybitniejsi dla polskiej publiczności

W styczniu Filharmonia Narodowa w Warszawie rozpocznie swój chopinowski cykl koncertem Lang Langa, który niedawno grał utwory Chopina na uroczystości wręczenia Pokojowej Nagrody Nobla Barackowi Obamie, a **w dniach 22 lutego – 1 marca Narodowy Instytut Fryderyka Chopina** organizuje Nadzwyczajne Koncerty Urodzinowe. **W dzień urodzin wielkiego kompozytora odbędzie się Koncert Galowy w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej** transmitowany przez wiele stacji telewizyjnych na świecie.

W Wigilię urodzin kompozytora, czyli **28 lutego, wmurowany zostanie medalion Chopina w Krypcie Wieszców w katedrze na Wawelu**, metropolita krakowski kardynał Stanisław Dziwisz odprawi uroczystą mszę świętą, a na Uniwersytecie Jagiellońskim na starym fortepianie Pleyel należącym kiedyś do Chopina, zagra Kevin Kenner. Tego dnia na UJ otwarta zostanie wystawa rękopisów kompozytora.

W lutym w Gdańsku Państwowa Opera Bałtycka pokaże dwuczęściowy spektakl baletowy, którego twórcami są choreografowie z dwóch różnych obszarów kulturowych: Polak Emil Wesołowski i Chińczyk Terrence Ho Sin Hang. Dwie odmienne tradycje choreografii połączone muzyką Chopina.

W maju Teatr Wielki – Opera Narodowa przedstawi w Warszawie nowy balet nawiązujący do losów Chopina. W warstwie muzycznej pojawią się utwory nie tylko Fryderyka Chopina, ale też kompozytorów, którzy pozostawali pod urokiem jego twórczości: Hectora Berlioza,

Siergieja Lapunowa, Ferenc Liszta i Roberta Schumanna. Twórcą spektaklu będzie wybitny francuski baletmistrz Patrice Bart z Opery Paryskiej.

W czerwcu w Warszawie odbędzie się **zakończenie słynnego festiwalu Folle Journée de Nantes** poświęconego w 2010 roku Fryderykowi Chopinowi i jego przyjaciółom. W przyszłym roku Folle Journée de Nantes odwiedzi m.in. Bilbao, Tokio, Kanazawę czy Rio de Janeiro. W ciągu całego, światowego tournée festiwalu zostanie wykonanych ponad 1200 koncertów. Festiwalowi skierowanemu do szerokiego kręgu odbiorców towarzyszy całoroczna akcja edukacyjna.

W tym samym miesiącu Teatr Wielki w Łodzi zaprezentuje światową prapremierę opery Marty Ptaszyńskiej pod tytułem „Zima na Majorce”. Libretto powstało na motywach utworu George Sand „Zima na Majorce”, listów Fryderyka Chopina do Juliana Fontany oraz dramatu Janusza Krasińskiego „Kochankowie z klasztoru Valdemosy”.

Najstarszy na świecie **festiwal pianistyczny** narodził się w urokliwym, górskim uzdrowisku **w Dusznikach Zdroju**, gdzie w 1826 roku Chopin dał koncert dobroczynny na rzecz osieroconych dzieci. Jak co roku w sierpniu zjawia się tu wielbiciele jego muzyki i znakomici artyści – specjalnemu, jubileuszowemu wydaniu festiwalu będą towarzyszyć kursy mistrzowskie prowadzone przez wybitnych pedagogów. Inny międzynarodowy festiwal **„Chopin w barwach jesieni” odbywa się we wrześniu** w Pałacu Myśliwskim Książąt Radziwiłłów w Antoninie w Wielkopolsce.

W sierpniu do Warszawy zjadą wybitni wykonawcy, żeby podczas **VI Międzynarodowego Festiwalu „Chopin i jego Europa”** grać utwory Chopina – klasycznie, na jazzowo, na historycznych instrumentach – oraz jego ulubionych kompozytorów, a także następców, których inspirowało dzieło Chopina.

W październiku Warszawa będzie stolicą młodych, utalentowanych pianistów z całego świata walczących podczas **XVI Międzynarodowego Konkursu im. Fryderyka Chopina** o palmę pierwszeństwa w wykonaniu utworów wielkiego Polaka; finały obejrzy wielomilionowa publiczność dzięki transmisjom i retransmisjom radiowym i telewizyjnym.

W Polsce w Roku Chopinowskim wystąpią, m.in.: Rafał Blechacz, Yundi Li, Martha Argerich, Lang Lang, Dang Thai Son, Garrick Ohlsson, Daniel Barenboim, Orkiestra XVIII wieku Fransa Bruggena.

W dniu 15 grudnia 2009 w portalu chopin2010.pl było zarejestrowanych 1675 imprez krajowych i zagranicznych.

Nie tylko muzyka

Rok Chopinowski stał się także inspiracją dla współczesnych twórców z innych dziedzin niż muzyka.

Wiele polskich teatrów przygotowało z okazji Roku Chopina spektakle – także dla dzieci. Białostocki Teatr Lalek zaprosi młodszych widzów 3 marca na premierę koncertu-spektaklu „Chopin koncert”. Interdyscyplinarne widowisko artystyczne „Magiczny fortepian Chopina” przeznaczone dla dorosłych można będzie oglądać od 1 marca w Opera NOVA w

Bydgoszczy. Teatr w Lublinie zaprezentuje spektakl „Chopin – muzyka, miłość, śmierć”, a Teatr Stary w Krakowie „Chopin kontra Chopin”.

Powstaje kilka filmów: animowany „Projekt Chopin”, będący dziełem twórców oskarowego „Piotrusia i Wilka” (muzykę Chopina wykonuje w nim Lang Lang), realizowane techniką lalkową „Serce w murze” w reżyserii Balbiny Bruszewskiej, a także szereg filmów dokumentalnych.

Filmoteka Narodowa szykuje pokazy filmów o tematyce chopinowskiej w kraju i za granicą, wydawnictwo multimedialne zawierające wybrane filmy fabularne, dokumentalne i kroniki filmowe oraz portal dedykowany tematyce chopinowskiej w filmie.

Telewizja Polska SA od 15 listopada 2009 roku co tydzień w niedzielę prezentuje wydarzenia chopinowskie i historie związane z sylwetką kompozytora w programie „Chopin2010.pl”.

Na zwiedzających czeka wiele wystaw: Muzeum Narodowe w Warszawie zaprosi na „Chopin i Francja. Sztuka francuska i polska I połowy XIX wieku” i pokaże obrazy z kolekcji polskich i francuskich, w tym malarstwo zaprzyjaźnionego z kompozytorem Eugene Delacroix, Muzeum Historyczne Miasta Warszawy pokaże „Warszawę Chopina”, Muzeum Etnograficzne „Zakochany Chopin. Inspiracje mazowieckie”.

Edukacja kulturalna dzieci i młodzieży jedną z najważniejszych inwestycji w Roku Chopina

Rok Chopina to niepowtarzalna okazja do uruchomienia projektów edukujących w zakresie kultury. Zapelnienie sal filharmonii, oper, teatrów czy wysokość nakładów książek w Polsce zależą będą od tego, jak przygotujemy młodzież, i jakie wykształcimy potrzeby – również w zakresie muzyki klasycznej.

We wszystkich województwach uruchomiono szkolne projekty chopinowskie, a Narodowe Centrum Kultury przygotowuje multimedialny pakiet dla szkół ze scenariuszami zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych oraz dodatkowymi materiałami dydaktycznymi dla wielu poziomów edukacyjnych.

Wiele instytucji kultury przygotowało ciekawe i innowacyjne projekty, np. „Mazurek – Reaktywacja” organizowane przez wielu partnerów, m.in. Centrum Artystyczne Fabryka Trzciny, w kilkunastu miastach Polski. Warsztaty w szkołach i na uczelniach, nauka śpiewu mazurkowego, zabawa przy tańcach mają swoje odsłony dla dzieci, młodzieży, a nawet dorosłych. Innych charakter ma Internetowy Wirtualny Konkurs Chopinowski na interpretacje muzyki Chopina przez młodych twórców organizowany razem z portalem chopin2010.pl. Fundacja OPERA organizuje wielkie zmagania uczniów szkół muzycznych z 50 miast o laur pierwszeństwa, a najlepsi wystąpią na wspólnym koncercie edukacyjnym z udziałem Waldemara Malickiego.

W rocznicę śmierci kompozytora, 17 października, w katowickim Spodku odbędzie się Międzynarodowy Konkurs Wiedzy o Fryderyku Chopinie wzorowany na Ogólnopolskim Dyktandzie i rejestrowany na żywo przez radio i telewizję.

To jedynie przykłady działań edukacyjnych w Roku Chopinowskim, w każdym regionie Polski przygotowano ich bardzo wiele, czasem związanych z lokalnymi wątkami chopinowskimi.

W roku 2010 w Polsce ukaże się ponad 30 książek i albumów o tematyce chopinowskiej oraz wiele płyt, m.in. NIFC zakończy wydawanie serii „Real Chopin”, czyli nagrań utworów Chopina na instrumentach z epoki z udziałem wybitnych artystów.

Chopinowska Polska na świecie

Przyszły rok to wyjątkowa szansa na połączenie imienia Chopina z imieniem Polski. W Komitetach Honorowych Roku Chopina powstałych w kilkudziesięciu krajach na całym świecie zasiedli wybitni przedstawiciele kultury i polityki, m.in.: Frédéric Mitterrand, René Martin, Bernardo Bertolucci, Umberto Eco, Krzysztof Penderecki, Seamus Heaney, Frank Gehry, Plácido Domingo, Valery Gergiev, Maurizio Pollini, Krystian Zimerman, Daniel Barenboim, Li Yundi, Jose Manuel Durao Barroso, Martha Argerich, Gesine Schwan, Josef Pröll, J.W. Książę Abdullah bin Faisal bin Turki.

Koncerty i projekty chopinowskie pojawią się w najsłynniejszych salach koncertowych nie tylko Europy, ale także Azji i Ameryki, m.in. w: Musikverein Wiedniu, w berlińskiej Filharmonii, w Accademia Nazionale Santa Cecilia w Rzymie, w Sala Auditorio Nationale w Madrycie, Pałacu Narodów w Genewie, w Royal Festival Hall w Londynie, w Palais des Beaux-Arts w Brukseli.

W tym roku narodził się nowy konkurs pianistyczny im. Fryderyka Chopina: Asia-Pacific Chopin Competition, który będzie się odbywał co trzy lata w Korei. Rozpoczął się już Rok Chopina w Chinach; jedno z najważniejszych centrów muzycznych świata, jakim jest National Centre of Performing Arts w Pekinie, organizuje z tej okazji cykl recitali fortepianowych z udziałem światowej klasy pianistów. Pierwszy z udziałem Lang Langa odbył się 7 grudnia – jego uroczysta oprawa promowała Polskę.

Wiele festiwali muzycznych zadedykowało tegoroczne edycje Fryderykowi Chopinowi, m.in. Schleswig Holstein Musik Festival w Niemczech, Festiwal Białe noce w Petersburgu, czy francuski La Folle Journée de Nantes odbywający się na kilku kontynentach (Europa, Brazylia, Japonia).

W sposób szczególny uczy Chopina Paryż, w którym kompozytor zamieszkał po wyjeździe z Warszawy i gdzie zakończył życie. Na cykle koncertów chopinowskich zapraszają: Cité de la musique razem z NIFC, Théâtre des Champs Elysées, Biblioteka Polska w Paryżu razem z Musée d'Orsay, niedawno otwarta uroczyście Opera Królewska w Wersalu, a także Salle Pleyel, która wiąże się szczególnie z tradycją chopinowską, jako że kompozytor najchętniej grał na fortepianach Pleyela i osobiście przyjaźnił się z ich producentem.

Częścią obchodów Roku Chopinowskiego będą wystawy, m.in. w: Ogrodach Luksemburskich oraz Cité de la musique i Bibliothèque Nationale de France w Paryżu, w Ermitażu w Petersburgu, w Muzeum Instrumentów oraz foyer Sali Santa Cecilia w Rzymie, w chińskiej Operze Narodowej w Pekinie i Haus der Musik w Wiedniu. W Niemczech grupa polskich i niemieckich ilustratorów, m.in. Wilhelm Sasnal i Agata Endo Nowicka, przygotowuje komiks nt. polskiej muzyki.

Więcej informacji o Roku Chopinowskim w Polsce i na świecie znajdują Państwo na www.chopin2010.pl